

DODATNE ODREDBE

- 10) **Nikad** ne potpisujte ugovor koji sadrži odredbu da ste odgovorni da plaćate **naknade za zapošljavanje ili druge naknade u vezi zapošljavanja**. To nije tačno.
- 11) Ne potpisujte ugovor koji omogućava poslodavcu da zadržava ili zadrži bilo koji deo plate za vreme trajanja ugovora. **Imate pravo na punu isplatu plate zaradjenu tokom misije/ stacioniranja**.
- 12) Proverite da sporazum jasno navodi koje će vam **vrste posla** biti ponudjene i detalje o eventualnim potrebama iskustva ili kvalifikacije.
- 13) Ne potpisujte ugovor sadrži neku klauzulu koja ograničava vaša prava da se učlanite, kontaktirate, konsultujete ili da vas predstavlja sindikat koji izaberete. **Vase je osnovno pravo da se pridružite sindikatu**.
- 14) Uverite se da ugovor koji iste potpisali i **sve promene u njemu dobijete i zadržite**. Svaka promena u ugovoru treba da bude u saglasnosti. Ako niste sigurni, konsultujte se sa vašim sindikatom.

RASKID UGOVORA

- 15) Proverite **uslove za raskid vašeg ugovora**, uključujući i rok obaveštavanja koji vam poslodavac mora dati pre nego sto raskine ugovor.
- 16) Ne zaboravite... bez obzira kakvi su uslovi u ugovoru/ sporazumu koji iste dobrovoljno potpisali, ugovor se u većinidržava **smatra pravno obavezujući**.

KO SMO MI

Medjunarodna unija sindikata radnika prehrambene, poljoprivredne, hotelske, restoranske, ugostiteljske i duvanske industrije (www.iuf.org) i njena regionalna organizacija **Evropske Federacije Sindikata radnika prehrambene, poljoprivredne, i turističke industrije (www.effat.org)** zajedno predstavljaju preko 12 miliona zaposlenih u poljoprivrednom, prehrambenom, ugostiteljskom i duvanskom sektoru.

Uz podršku i saradnju sa **400 filijala u 125 zemlja** borimo se za prava svih radnika u ovim sektorima.

RS

TRAŽITE POSLO

U MESNOJ INDUSTRIJI

Pre nego stopotpisete ugovor o radu sa kompanijom za iznajmljivanje radne snage, IUL i EFFAT saveti o ugovoru o radu

Ako vas poslodavac pošalje na rad na određeno vreme u neku drugu državu EU, smatrate se **stacioniranim radnikom**. Kompanija za iznajmljivanje radne snage regrutuje i stacionira radnike na određeno vreme u druga preduzeća.

! Na poslu, dužni ste da pratite uputstva za rad **preduzeća** u kojem ste stacionirani i zapravo radite svoj posao. Kompanija za iznajmljivanje radne snage ostaje vas kontakt i odgovorna je za platu i uslove rada poput radnog vremena i odmora.

Najbolja garancija dobrog radnog odnosa je da potpišete ugovor o radu sačinjen u saglasnosti sa jednim od sindikalnih dogovora o kolektivnom ugovoru ili u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom o radu.

! Ako niste sigurni šta da radite obratite se vašem **lokalnom sindikatu** za dodatne savete. Takođe u većini država ustanove za **inspekciju uslova za rad** i radne sredine obezbeđuju konsultacije (najčešće besplatno) za zaposlene pre ulaska u sporazum sa poslodavcem.

Kontrolna lista koju treba pratiti pre nego što sklopite ugovor o radu:

OPSTA PRAVILA

- 1) Najbolji ugovor je Uvek u pisanoj formi.** Ne potpisujte ugovor ako ne možeš da ga razume te. Ako ste nesigurni, obratite se vašem lokalnom sindikatu.
- 2) Nikad ne potpisujte prazan ugovor** ili ugovor koji vas vezuje za uslovima koji nisu specificirani ili sa kojima niste upoznati. **Obratite pažnju na eventualne uslove kojilažnokažu da ste samo zaposleni.** Lažna samo zapošljavanja su pogrešnainajčešće znače nepogodnije uslove rada i socijalnih prava u odnosu na zaposlene.
- 3) Proverite da li ugovor na osnovu sindikalnog kolektivnog ugovora** ili na osnovi nacionalnog zakonodavstva rada. Ako jeste, uverite se da ste u potpunosti upoznati sa uslovima sporazuma. Uvek zadržite jedan primerak sporazuma zajedno sa vašim ugovorom o radu. Obratite se vašem lokalnom sindikatu da vam pruži kopiju važećeg kolektivnog ugovora.
- 4) Proverite da li je trajanje ugovorna jasno navedeno.** Svaka promena roka trajanja ugovora treba da bude u saglasnosti.

PLATE I RADNO VREME

- 5) Uvek proverite da u ugovoru jasno stoji kolika je plata i kako se plata obračunava.**
- 6) Proverite da li je očekivano radno vreme jasno definisano.** To isto vazi i za **prekovremeni rad**.

PLACEN ODMOR

- 7) Uverite se da je u sporazumu jasno navedeno koliko dana plaćenog odmora imate u toku stacioniranja.**

PUTNI TROSKOVI I TROSKOVI SMESTAJA

- 8) Proverite da u ugovoru jasno stoji da ste stacioniran radnik i kako se plaćaju troškovi prevoza i smestaja.**
  - Za radnika koji stanuje u jednom od stanova poslodavca treba da je **prevoz** od stana do posla bez dodatne naknade.
  - U slučaju da ne možete da se u toku istog dana vratite vašem boravištu trebalo bi vam **obezbediti smestaj bez dodatne naknade.**

SOCIALNO OSIGURANJE

- 9) Uverite se da ugovor jasno navodi kako se socijalne beneficije plaćaju i gde.**

